

Nr 339.

Av herr **Hoppe m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 183, med förslag till lag om förskottering av underhållsbidrag till barn (bidragsförskottslag).

I proposition nr 183 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till lag om förskottering av underhållsbidrag till barn (bidragsförskottslag). Lagförslaget bjuder på flera mycket betydande förbättringar i gällande lagstiftning. Till de värdefullaste ändringarna räkna vi stadgandet i 9 §:s 2 moment: »Uppgår den enligt 1 mom. beräknade inkomsten till sådant belopp, att med tillämpning av bestämmelsen om avdrag i 8 § 2 mom. första stycket ansökningen skulle avslås eller bidragsförskottet minskas till ett i förhållande till fullt förskott ringa belopp, må barnavårdsnämnden, därest vederbörandes ekonomiska förhållanden så avsevärt försämrats sedan beskattningsåret, att ett sådant avgörande skulle vara uppenbart obilligt, på särskild framställning besluta, att bidragsförskott skall beräknas utan hänsyn till sagda bestämmelse. Sådant beslut skall för att bli bindande underställas länsstyrelsens prövning och fastställelse. Beslutet skall, jämte till ärendet hörande handlingar, av barnavårdsnämnden ofördröjligen översändas till länsstyrelsen.»

Den här intagna bestämmelsen, att barnavårdsnämnden må besluta frångå huvudregeln, att moderns inkomst (= den taxerade inkomsten) skall ligga till grund för beräkandet av bidragsförskottet, *först sedan särskild framställning därom gjorts*, synes kunna leda till, att barnavårdsnämnden först behandlar ansökan om bidragsförskott och därvid ev. nödgas avslå denna ansökan eller bevilja ett mycket ringa belopp, varefter barnavårdsnämnden får ta upp frågan till ny behandling, sedan särskild framställning gjorts, att bidragsförskottet skall beräknas utan hänsynstagande till moderns taxerade inkomst. Ett sådant förfaringsätt kan vålla onödig tidsutdräkt. Detta skulle kunna undvikas, om lagutskottet i sitt utlåtande över ifrågavarande proposition ville uttala, att det funne det synnerligen önskvärt, att formulär till blankett för ansökan om bidragsförskott avfattas så, att framställning om tillämpning av stadgandet i 9 § 2 mom. kunde göras även å denna blankett.

Vi tillåta oss också i detta sammanhang uttala den förhoppningen, att utskottet understryker departementschefens ord om vikten av, att ärenden av detta slag erhålla snabb behandling av länsstyrelserna.

En annan betydelsefull förbättring återfinnes i 8 § 2 mom., enligt vilket beloppen för avdragsfri inkomst väsentligt höjas. Hur tacknämlig denna

höjning än är, synes den oss dock ej tillräcklig. Även efter denna höjning av den avdragsfria inkomsten torde de ojämförligt flesta av dem, som behöva bidragsförskott, komma att ställas utanför denna hjälpform. Om de flesta av de ensamstående mödrar, som äro anställda i industri eller handel, torde det gälla, att deras inkomst är av sådan storleksordning, att deras barn antingen helt gå miste om bidragsförskott eller också beviljas ett mycket ringa belopp. Många av dessa mödrar komma därigenom att försättas i en mycket svår belägenhet. Deras inkomster — på låt oss säga 1 200—1 800 kronor — äro för låga för att de skola kunna på ett tillfredsställande sätt försörja sig och sina barn. Somliga av dem skola helt visst kämpa tappert för att reda sig utan något stöd från det allmännas sida, men de döma därvid sig själva och sina barn till ett liv fyllt av umbäranden. Det borde vara samhället angeläget att i största möjliga utsträckning söka förekomma sådant. Andra åter se sig ingen annan råd än att lita till det allmänna: låta barnen omhändertagas i och för samhällsvård eller nödgas anhålla om understöd av fattigvården. Dessa utvägar synas oss som rena nödfallsutvägar, som man slår in på, först då ingen annan hjälp kan erhållas.

När statsmakterna gått in för hjälpformen »bidragsförskott», synes konsekvensen fordra, att om möjligt alla ensamstående mödrar, som ej kunna på sin egen inkomst någorlunda tillfredsställande försörja sig och sina barn och som ej erhålla överenskommet eller ådömt underhållsbidrag, få hjälp just genom denna hjälpform.

Det är möjligt, att det nuvarande statsfinansiella läget ej anses kunna medgiva en sådan höjning av den avdragsfria inkomsten, att alla mödrar, som kunna söka bidragsförskott, erhålla sådant. Det synes oss dock, som om ett förslag om höjning av den avdragsfria inkomsten med ytterligare högst 250 kronor ej skulle behöva väcka större betänkligheter. Sådan höjning torde ej komma att innebära någon tyngre belastning av statskassan. Kommunerna torde komma att göra besparingar, då barnavårdsnämnds- och fattigvårdsutgifter komma att minska. Utan några större utgifter från det allmännas sida skulle så en ej ringa grupp av mödrar få en lika välkommen som välbehörlig hjälp i sina lofvärda ansträngningar att försörja och fostra sina barn.

Vad ovan sagts om ensamstående mödrar gäller ock om en moder, som är gift och sammanlever med sin man och vilkas sammanlagda inkomst är av den storleksordningen, att bidragsförskott ej alls skulle kunna beviljas eller ock till mycket ringa belopp.

Under hänvisning till vad ovan anförts få vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta, att 8 § 2 mom. måtte erhålla följande lydelse:

Överstiger moderns årsinkomst

1 250: —	i	ortsgrupp	I,
1 500: —	»	»	II och
1 700: —	»	»	III

eller har modern, därest hon är gift och sammanlever med sin man samt denne är underhållsskyldig gent emot barnet, tillsammans med mannen en årsinkomst överstigande

1 650: —	i	ortsgrupp	I
1 900: —	»	»	II och
2 100: —	»	»	III

skall, med undantag för fall som i 9 § 2 mom. sägs, från bidragsförskottet avdragas sex tiondelar av årsinkomsten, i vad den överstiger sagda belopp. Har modern flera till bidragsförskott berättigade barn, minskas dock förskottet blott med så stor del av nämnda avdrag, som enligt fördelning efter huvudtalet belöper på varje barn. Hava makar som nyss sagts att försörja barn under sexton år, som icke är berättigat vare sig till barnbidrag enligt lagen om barnbidrag eller till bidragsförskott, skall det här ovan för vederbörande ortsgrupp angivna inkomstbeloppet för makar ökas med 100 kronor för varje sådant barn.

Har barn inkomst, som ej härrör från dess eget arbete, skall bidragsförskottet minskas med nämnda inkomst.

Stockholm den 5 april 1943.

Carl Hoppe.

A. Hermansson.

Elsa Johansson.

Gustaf Pettersson.

Walter Sundström,
Skövde.

Adolf Wallentheim.

Edvin Gustafsson.

Fridolf Thapper.

Judith Olsson.

Rolf Edberg.

Verner Hedlund.

Märta Öberg.

Henry Allard.